

PBVW-KW EWP-19: Leefgebied van de heikikker

Bij (mogelijke) aanwezigheid van de heikikker kan niet zonder meer via de gedragscode worden gewerkt. De soort kan in de Krimpenerwaard uitsluitend in de omgeving ten zuiden van Haastrecht in NNN Bilwijk worden aangetroffen. Om deze reden is een vergunning flora en fauna activiteit Omgevingswet verstrekt door Omgevingsdienst Haaglanden (Zaaknummer 01122125-kenmerk ODH1324939). Er dient bij (mogelijke) aanwezigheid van de heikikker aantoonbaar volgens de voorwaarden van deze vergunning te worden gewerkt. Het protocol voor de heikikker luidt als volgt:

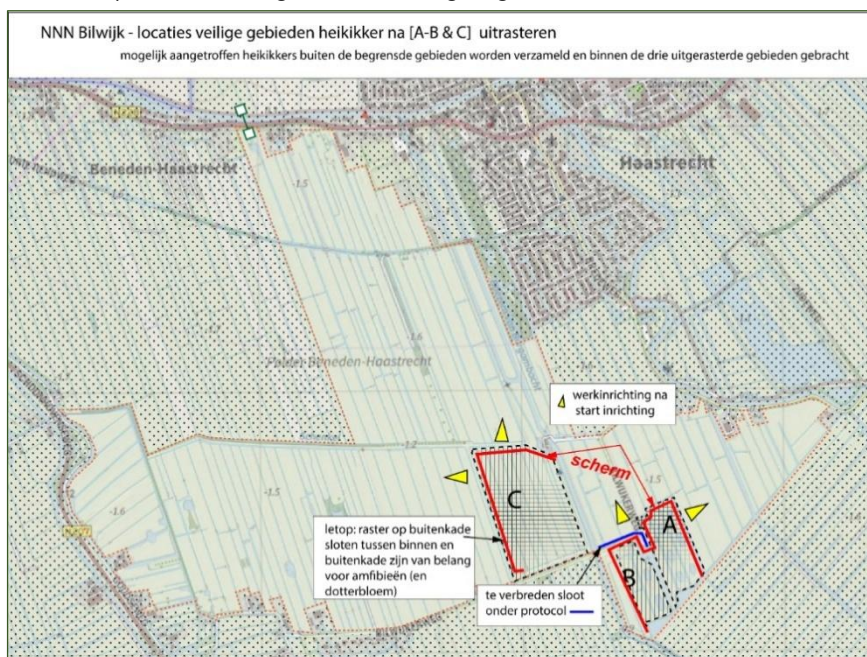
Soort specifieke onderdelen Heikikker

Er zijn geen werkzaamheden voorzien in de beide kerngebieden voor de heikikker, namelijk het 'compensatiegebied Bilwijk' en de 'Bergambachtse boezem'. Beide deelgebieden zijn eerder reeds ingericht voor natuur (respectievelijk in 2005 en 2008).

De voorgestelde maatregelen ter compensatie en mitigatie zijn in november 2024 uitvoerig doorgesproken met de begeleidend provinciaal ecooloog, de heer R. Kuil, en lokale soortonderzoekers en heikikker specialisten. De maatregelen worden uitgevoerd in 2 fasen.

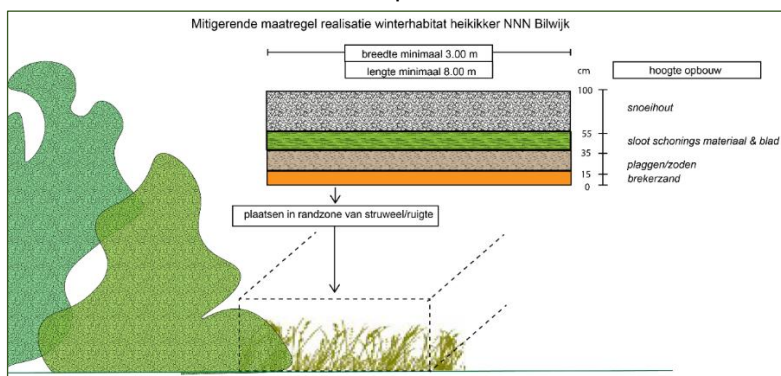
Fase 1

- a) Om het doden van individuen buiten de kerngebieden te voorkomen wordt gefaseerd gewerkt, in die zin dat eerst (Fase 1) de beide kerngebieden (het aangelegde heikikker compensatiegebied uit 2008 en de voormalige Bergambachtse boezem) in opdracht van het Programmabureau Veenweiden Krimpenerwaard geschikt zijn gemaakt als jaarrond habitat voor de heikikker. Deze activiteit heeft plaatsgevonden in de periode januari-maart 2025. Hierbij zijn binnen de beide kerngebieden (zie Figuur 1) overwinteringslocaties aangelegd.

Figuur 1 Kerngebieden heikikker, waar gebieden uit gerasterd worden tijdens werkzaamheden en werkinrichting.

De overwinteringslocaties zijn gesitueerd binnen 80 m van de dichtstbijzijnde poel en in overleg met de boswachter. Deze werkzaamheden bestaan uit de inrichting van een overwinteringshabitat bestaande uit strooisel- en takkenhopen in elk van de uit te rasteren delen (zie figuur 2).

Figuur 2 Mitigerende maatregel: "Aanleg winterhabitat"

- b) De overwinteringslocaties zijn opgebouwd als een kleine maaiveldverhoging van plaggen vermengd met zand waarop een laag organisch materiaal (slootschoningsmateriaal, blad en snoeihout, etc.) is aangebracht. De locaties hebben elk een omvang van circa 8.00 * 3.00 meter. De hoogte van het ingraafbare substraat (plaggen/zand/slootmaaisel/blad) bedraagt minimaal 0.50 meter. De afdekking met snoeihout eveneens circa 0.50 meter. De winterlocaties kunnen zich op deze wijze gedurende het gehele voorjaar en zomer ontwikkelen, zodat er in het late najaar wanneer de heikikkers in winterrust gaan voldoende gestabiliseerde winterhabitat binnen de opvanglocaties beschikbaar zal zijn.
- c) Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de primaire leefgebieden van de heikikker afgeschermd door middel van het plaatsen van amfibieschermen. De schermen dienen minimaal 10 cm in de grond te worden gebracht en vanaf het maaiveld minimaal 50 cm hoog te zijn. Steunpalen van de schermen dienen aan de buitenzijde van het primair leefgebied van de heikikker te worden geplaatst.
- d) De schermen dienen steeds in goede staat te verkeren en frequent te worden gecontroleerd door een ecologisch deskundige of persoon die aanwezig is op de locatie en door de ecologisch deskundige is geïnstrueerd. Beschadigingen en andere onvolkomenheden aan de schermen dienen binnen en dag te worden gerepareerd.
- e) Het verwijderen van de schermen dient te worden uitgevoerd nadat de werkzaamheden binnen een straal van 400 meter vanaf het primair leefgebied van de heikikker, aangeduid als de locaties A, B & C, zijn afgerond.
- f) In het ecologisch logboek dient door de ecologisch deskundige verslag te worden gedaan van het plaatsen, onderhouden en verwijderen van de schermen.

Fase 2

- a) De inrichting van de overige delen van het plangebied zal aanvangen vanaf medio juni na het broedseizoen en na vrijgave vanuit de begeleidend ecooloog in overleg met de terreinbeherende organisaties. In de voorbereiding van Fase 2 worden de beide concentratie- / voortplantingsgebieden van de heikikker uit gerasterd met een lijnvormig raster. Op deze wijze wordt voorkomen dat de dieren het direct naast gelegen werkgebied in lopen. De delen waar geen werkzaamheden plaatsvinden (aangrenzend agrarisch gebied aan de zuidzijde en met een natuurlijke barrière (brede watergangen, heikikkers zijn slechte zwemmers) worden niet uit gerasterd
- b) Aansluitend aan het rasteren worden de in te richten percelen gemaaid op een hoogte van 10 centimeter met een rustige rijsnelheid onder begeleiding van een ecooloog. Delen van het gebied worden tot een afstand van 400 meter van het primair leefgebied voorgelopen en met de hand afgevangen waarna de dieren binnen de uit gerasterde delen met de primaire habitat worden gebracht.
- c) Het afvangen van adulte en juveniele heikikkers dient plaats te vinden wanneer de populatiedichtheid het grootst is, te weten in de periode half juli tot september.
- d) Het afvangen dient plaats te vinden na zonsondergang en bij voorkeur na/in een natte periode.
- e) Afgevangen dieren dienen zo spoedig mogelijk te worden verplaatst naar het afgeschermd primair leefgebied
- f) Nadat minimaal 5 dagen achtereenvolgend geen dieren meer in het gebied zijn aangetroffen worden de fysieke inrichtingswerken opgestart vanaf de percelen die direct aangrenzend aan het uit gerasterde primaire habitat zijn gelegen. In dit deel van het projectgebied is de trefkans op heikikkers en aan land verschijnende gemetamorfoseerde heikikker larven het grootst nadat de voortplantingswateren worden verlaten. In het jaarlijks gemiddelde komen de juveniele vanaf de eerste decade van juli uit de sloten. Streven is om de werkzaamheden in de aangrenzende percelen in een tijdbestek van twee tot drie weken gereed te hebben aangrenzend aan de primaire en uit gerasterde gebiedsdelen van de heikikker, zodat werkzaamheden al enige afstand hebben als de landfase van de dieren aanvangt.
- g) Na inrichting van de direct aangrenzende gebiedsdelen verplaatsen de werkzaamheden zich op steeds grotere afstand van het primaire heikikker leefgebied. De trefkans op het aantreffen van adult heikikkers en zich verspreidende juveniele dieren neemt hierdoor sterk af. De ecologische begeleiding, het voorlopen en bij aantreffen van heikikkers deze verplaatsen naar het primaire leefgebied blijft gehandhaafd en wordt gedocumenteerd met een vrijgave document van de begeleidend ecooloog.
- i) Voorbereiden direct aangrenzend werkgebied buiten het primaire leefgebied. Dit bestaat uit het maaien van de vegetatie op 10 cm hoogte. En aansluitend afvangen van individuen van de heikikker op percelen waar graafwerkzaamheden gaan plaatsvinden door deskundige ecologen en overzetten naar de afgeschermd gebiedsdelen. Nadat vijf vangdagen op rij geen of slechts een enkel exemplaar van de heikikker is aangetroffen, kunnen de percelen worden vrijgegeven door de begeleidend ecooloog
- j) Bij het afvangen dienen gebruikte materialen (waaronder handschoenen, laarzen, etc.) voor- en achteraf ontsmet te worden conform het Desinfectieprotocol veldwerk van RAVON.
- h) In het ecologisch logboek dient door de ecologisch deskundige verslag te worden gedaan van de ecologische begeleiding, waarbij wordt genoteerd door wie, waar, wanneer en hoeveel dieren zijn verplaatst ter verificatie dient fotomateriaal te worden toegevoegd aan het ecologisch logboek.